

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETTO—YEAR XIII. Cene lista

je 25.00.

Entered as second-class matter January 25, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 25. septembra (Sept. 25th) 1920. Subscriptions \$5.00 Yearly.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Uredniški in upravniki pre-
stori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

STEV.—NUMBER 225.

LEPA PRIMORDNOST SE OBETA DELAVCEM.

DOBRE ČASE OBETAJO ZA-
GOVORNIKI SEDANJEGA SI-
STEMA DELAVCEM.

Krivdo za brezposelost zvracačjo
seveda na delavce.

Chicago, Ill. — Neki Arthur M. Evans prodaja svoje ekonomiske
medrosti vsaki teden po večkrat v nekem čakškem televizijskem
listu. Seveda ni njegova ekonom-
ska modrost tako prikrojena, da bi škodila podjetnikom ali biznis-
manom, ampak vse, kar je slabega za delavce, so delavci sami za-
krivili s svojo lenobo.

Evans zopet modrije o bodoči
brezposelosti, ki pride prav za-
nesljivo letošnjo zimo. O vrokih
tako bodočih brezposelosti modrije
Evans takole:

Navedeni so bili fakti, da so bili
delavske meze podvojene, pro-
dukcija se je pa znižala, kar po-
meni, da so se troški za delavce
meze pomnožili štirikrat, kot e-
notra.

Zdaj se pa vrača zopet sposob-
nost za normalno stopnjo. Delav-
ci zopet producirajo vsaki dan,
kolikor bi morali producirati. Ali
skladišča so vseeno preobložena z
blagom. In to je vrok, da se čr-
tajo naročila.

Tega sta kriva podjetnik, ki je
omejeval produkcijo, ker je pre-
več računal za svoje izdelke, in
delavec, ki je znižal produkcijo.

Tako modrije plačani šmokav-
zar, v interesu podjetnikov. Po
njegovem mnenju so delaveci po-
stali lenuhi, ker so prejemali pre-
visoko mezo. In ker so lenarili
in malo producirači, so se vroči-
vala skladista z raznimi bla-
gom tako, da grozi zdaj brezpo-
selnost delavcem.

Večje ekonomiske neumnosti, ki
je pri televizijskih listih izredno
dobro plačana, namreč od petdes-
et do sto ali še po več dolarjev,
kajti čim večja je zapisana neum-
nost, toliko bolje je plačana, men-
da še ni zapisal noben šmokavzar,
ki ima nalogo, da z ekonomskega
vidika siba delavec.

Če bi bilo res, da so delaveci
prejemali visoke meze in malo
producirači, bi zdaj skladišča ne-
bila zvrhama, ampak bi bila praz-
na. Ampak stvar se je dogodila
male drugače, kot jo opisuje "e-
konomicar" Evans. Delavci so v
primeri s cenami prejemali sra-
motno, nizke meze, zaradi tega
niso mogli kupovati blaga, ki so
za producirači. Podjetniki so iz-
delavev izsilili zadnjo moč pri-
delu in na ta način so pomnožili
produkcijo. Mezo je bila torej
nizka, produkcija pa pomnožena,
in zaradi tega so bila skladišča
tako zvrhama z blagom, da zdaj ne
vedo nikamor z njim.

Kdor trdi, da delaveci prejema-
jo zdaj visoke meze, vedoma la-
že ali je pa velik nevedenč, kajti
občes znana je resnica, da delavec
zdaj kupi toliko blaga z enim do-
larjem, kolikor ga je kupil pred
deset leti z enim četrtekom.

Na pr. takrat je delavec kupil
z enim dolarjem petnajst do se-
dmajst funtov sveže slanine,
danes pa knapi kmaj štiri funte.
Organiziran delavec je takrat za-
služil od pet in dvajset do tride-
set dolarjev na teden v Chieagu,
danes pa zasluži od petdeset do
šest in petdeset dolarjev. Ali ni
bila mezo pred deset leti višja
 kot danes?

ODKrita beseda.

Washington, D. C. — Med tem

ko televizijski časopis po-
jemo pesmo, kako bodo stop-
njevale padale cene, ni tega mne-
nya zaključniški tajnik Houston.

Ko se je razgovarjal o davnih,
je rekel, da visoki davki ostanejo
ne precej let, pa tudi čas se ne
prihaja, ko cene zopet postanejo
stalne. Dostavil je, da ne pri-
kuje nobenih priporočil od kon-
ference finančnikov, ki je pričela
v Bruslju.

DELAVSKA MUČENICAIMA SPOMENIK.

Pittsburgh, Pa. — Fannie Sel-
lins, znana organizatorica rudar-
jev in rudar John Stresleski, ki
sta bila brutalno umorjena od
kompanijskih stražnikov v New
Kesingtonu, Pa., pred enim letom,
imata lep spomenik iz granita, ki
je bil odkrit na Delavski dan.
Spomenik stane \$2500 in denar so
prispevali organizirani rudarji.
John Walker, predsednik Illinois-
ke delavske zveze, je bil glavni
govornik pri odkritju spomenika
v New Kesingtonu.

PESEM O PADANJU CEN JE PRIČELA.

TELEVIZIJSKO ČASOPISIEJO
POJE ZDAJ VSAKI DAN Z
VELIKO VNEMOSTJJO.

Ljudstvo še ni opazilo, da padajo
cene, kadar kupujejo potrebštine.

Chicago, Ill. — Komaj je Ford
naznani, da se njegova kompanija
vrne k predvojnim cenam, je
televizijski časopisje zapelo pe-
sem o padanju cen tako prepriče-
valno, da bi ljudje res kmalu
verjeli, da cene padajo, ako bi ne
kuropovali vsaki dan svojih potreb-
štin.

Iz Pittsburgha poročajo, da so
se restavraterji in hotelirji spo-
razumeli z odborom za priljubne
cene, da znižajo cene. Ljudstvo
pa pravi, da bi se že res kmalu to
zgodilo in da ne bi ostalo le pri
spirazu, kajti poreje so take,
da bi clovek kmalu smedel še
krožnik, da se nasiti, čeprav ni
velik jodež cena je pa taka, ka-
kor da bi sovražna armada oble-
galu mesto in so živila že skoraj
pošta.

Tako dobrorjeni niso le rest-
avraterji v Pittsburghu, da so se
sporazumeli za znižanje cen. V
Chicago se pri padanju cen gode
se večji dedezi. Cena koruzi je
padla. Bušek koruze prodajajo
na žitnem trgu po manj kot do-
larju, kadar pa delavska gospod-
inja gre v prodajalino in kupi
kružno moko, da skuha posneto ali
žigance, pa prav nič ne občuti, da
je cena koruze padla na žitnem
trgu. Cena je seveda padla, kar
pomeni v razumljivem jeziku za
biznismane, da veletrgovci kupu-
jejo zelo poceni koruzo od far-
marjev.

Največji čudež se je pa zgodil
na mesnem trgu. Televizijski ča-
sopisje poroča, da cene prasičem
padajo na trgu, kadar pa gospo-
dinja vpraša po ceni prasičje pe-
čenke v mesnici, vpraša navadno
po trikrat po ceni, ker se ji zdi,
da je mesnar razumeva narobe.
V listih je čitala, da so cene prasi-
čev padle in pričakovala je, da
bo kupovala prasičje meso po niž-
ji ceni. A ko ji mesnar drugič in
tretič pove ceno, se kmalu pre-
priča, da so cene padle le za
mesnarje in ne za konzumente.

In ker so jeklarski baroni iz-
redno dobrorjeni ljudje, poroča
televizijski časopisje, da bodo
tudi cene jekla in želesa kmalu
padle. Sploh so cene neodvisnih
jeklarskih baronov tako kvotirane,
kajti da so nizke cene že u-
dejstvene. Clovek, ki stopi k ko-
vaču in ga vpraša, po kakšni ceni
plačuje želeso in jeklo, se kmalu
prepriča, da so stare cene še ve-
ljavne.

Cena bombaža je padla za sto
pik. Kje pa? Ej, na borzi. Torej
bo vzel se precej časa, da bodo
konzumentje plačevali blago in
izdelke po zmernih cenah, kajti
pot od borze pa do konzumentov
je izredno dolga.

POLOJAJ NA RUSKIH FRONTAH.

London, 24. sept. — Iz Moskve
poročajo, da so sovjetske čete na
krimski fronti izpraznile Ale-
ksandrovsk in se umaknile na de-
sni breg Dneprja.

Na poljski fronti se nadaljuje-
jo boji v okoliših Volkovska,
Prušanov in Voločska. Sovjetski
četniki so se vrnil nazaj.

KAKO PADajo GENE IN- DUSTRIJSKIM IZDELKOM.

DELAVCI V PREDILNICAH
BODO DELALI LE PO TRI DNI
V TEDNU.

Zakaj? — Ej, zakaj? Da cene ne
padajo!

Winchendon, Mass. — Med tem
ko televizijski časopisje pripo-
veduje na prvi strani v dolgih ko-
respondencah pod kriččimi napi-
si, da cene padajo na borsi, da ta-
ko ljudstvu sugestira, da cene pa-
dajo v splošnem, pa prav na skri-
met kotičku pove v mali vesti, da
so podjetniki in televizijsmani
trudijo na vso moč, da obdrže ce-
ne visoko.

Tako je na pr. tvrdka N. D.
White & Sons omenila v svoji pre-
dilnici za bombažino delavni
čas na tri dni v tednu. Prizadetih
je več kot tisoč delavcev. Ta vest
je povedana v petih vrsticah in
na takem mestu, da se težko naj-
de, da je bombaž padel na bors-
za sto pik, je pa seveda povedano
na prvi strani in pod kriččim na-
pisom.

In zakaj je bil omemjan delav-
ni čas v predilnici? Ali mogoče
zaradi tega, da padejo cene? Ve-
lebizijski časopisje samo pripo-
veduje, da so toliko nizke cene,
kolikor več blaga pride na trg.

Po tej televizijski logiki bi mor-
ala omenjena tvrdka podajšata
delavni čas ali pa zaposliti več
delavcev, da producira čim naj-
več blaga, da tako pritisne na ce-
ne in povzroči, da se ne padajo.
Po tej televizijski logiki bi mor-
ala omenjena tvrdka podajšata
delavni čas ali pa zaposliti več
delavcev, da producira čim naj-
več blaga, da tako pritisne na ce-
ne in povzroči, da se ne padajo.

Padanje cen na borsi ni naj-
večkrat v zvezi s padanjem cen
produkrov. Na pr. funt pristne
volne stane le 25 centov, kajti ce-
na je padla za petdeset centov
pri funtu, na trg pa prihaja ob-
leka po visoki ceni, ki je nare-
jena iz suknja, katerega so tkali
iz starih volenih cunij. Volneni
trust je tudi ustavil delo v svo-
jih tovarnah, cene oblike pa niso
padle.

Ce si to padanje cen ogledamo
od bliže, spoznamo, da cene pa-
dajo za podjetnike in velebizijs-
mane pri nakupovanju sirovin,
ne padajo pa za konzumenta.

KOTEL ZA KUHANJE ŽGANJA SO DOBILI ŽGANJEKUHAR- JEV PA NI.

Charleston, W. Va. — V govor-
ju okraja Raleigh so uradniki
odkrali velik kotel za kuhanje
žganja, v katerem so skuhali vsa-
ki dan do dvajset galon žganja.
Tihotapec so baje kuhal noči-
dan. Uradniki so te tihotapec za-
sledovali že več mesecov, ki so v
tem času menjali prostor najmanj
dvanaestkrat. Ko so slednjé iz-
vohali pravi prostor, so našli te
kotel, ki je bil napravljen iz če-
trih klobukov, ki so zgrajeni v
Kamčkovo in povečali njihov
volumen na otoku Sahalinu.

FINANČNA KRIZA V NEMOL-
JI; VLADA ZASEŽE RUD-
NIKE.

Berlin, 24. sept. — Nemška vlada
je soglasno zaključila, da takoj
zaseče premogovnike in je naro-
čila ministru za ekonomijo, da naj
izdelava zakon na podlagi podatkov,
ki jih je podala Narodna komisija
za socializiranje. Finančni mini-
ster je izjavil, da dosegli Nemčije
značajo danes 242,700,000,000
mark. Tekoči proračun izkazuje
56 milijard mark deficit. Državni
dolg je tekom tega leta narasel za
57 milijard mark. Tukaj pa se ni
vsička vojna odškodnina, ki jo
misli ententa naložiti Nemčiji.

MAJHEN VEROK, VELIK UÖL- NEK.

Fort Wayne, Ind. — 56-letni
bogat podjetnik Benjamin Mo-
ney se je sprij s svojo soprogo. V
teku prepira ji je zagrozil, da jo
ustrelji. Žena je poklicala oblasti
na pomoč. In ko je v hišo stopil
deputij S. E. Rose, je Mooney od-
dal nanj en strel, ki pa je zgrešil
v obzorju. Obrnil je samokres proti sebi,
sprošil in se je zadel v sreči.

KDO BI MISLIL . . .

Chicago, Ill. — Kdo bi mislil,
da so taki cigari korigirali igro
z žogo, zdaj zdihuje marsikateri
bedak, ko ogleduje svoje prazne
čepke, ki je stavil, kateri klub bo

obšel zmagoval iz žogne tekme, od-
kar je prisao na dan, da je bilo
lani že naprej dogovorjeno, kdo

NOVA POSTAVA PROTIV STAV- KARJEM V TEKSU.

Austin, Tex. — Governor Hobby
je sklical državno legislativo v iz-
redno zasedanje v edino svrhu, da
se sprejme nov zakon, ki bo na-
perjen proti stavkarjem v teksa-
ških pristaniščih. Velepodjetniški
interesi ne morejo drugače ugnati
pristaniščnih delavcev, kakor da
diktirajo postavodajalcem nov
zakon, ki bo veliko stroški kot je
je znani industrijalnosodni zakon
v Kansasu.

POLJSKI MIROVNI DE- LEGATJE SO SE SPRILI.

Edi stranke so se pojavile v pol-
jški delegaciji in načelnik bo naj-
brdo odpoklico.

SOCIALISTIČNA VLADA V VENODNI SIBIRLI.

Riga, 24. sept. — Danes se meni-
da vrši druga seja poljsko-ruske
mirenske konferenčne, toda rotov-
čna nič. Prva seja je bila za-
ključena, ne da bi bilo kaj skle-
njene, kdaj se se vrši prihodna.

Robert Smillie, vodja rudarjev,
je sporolj zaključek rudarskih
delegatov odbornikom delavske
trozvezde: naznani je, da druge
poti zdaj ni kot stavka, kakor je
zaključila Rudarska zveza s
započetim glasovanjem.

Zastopniki rudarjev so se sin-
či razšli domov, medtem ko ru-
daraka ekssekutiva se zboruje
skupno z odborniki železničarjev
in pristaniščnih delavcev.

</div

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zdajnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za izosmestvo \$8.00.

Maslov je vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

DRŽAVLJANIN

Datum v oklepjanju n. pr. (September 1-20) poleg vsega imena in naslova poslani, da vam je z tem dnevnem poteka naročnina. Ponovitejo pravostenost, da so vam ne ustavljati list.

KAM JE IZGINIL PREMOG?

Kadar so rudarji zastavali v dveh ali več rudnikih, takoj je bilo stokanje v velebizniškem listu, kaj bo letosno zimo, ko ne bo premoga. Tako javkanje je imelo namen prikazati rudarje kot krivce, če se pojavi letosno zimo pomanjkanje premoga.

Pomanjkanje premoga je tukaj, saj trgovci, ki tržijo z njim, ga nimajo na svojih skladisih. — O tem se lahko vsakdo prepriča. Na pr. v Chicagu je treba stopiti le na bližnje premogovo skladishe in naročiti premog in tako se lahko vsakdo prepriča, da mu bo trgovec povedal, da mu premog pripelje šele v štirih ali petih tednih. In če se hoče odjemalec na svoje oči prepričati, da trgovec ne more ustreči njegovi želji, tedaj naj stopi po skladisuh in kmalu se bo prepričal, da na skladisuh ni premoga ali pa da je zaloga prav majhna.

Ali res ni premoga na trgu? Ali je res pomanjkanje premoga nastalo, ker so ga rudarji pre malo nakopali?

Poglejmo kaj pravi uradno poročilo zveznega geološkega biroja.

Do 28. avgusta 1919 so rudarji na polju mehkega premoga nakopali 297,713,000 ton premoga. V letu 1920 so pa rudarji na polju mehkega premoga nakopali 347,406,000 ton premoga. Pomnožili so torej producijo za petdeset milijonov ton. In to se je zgodilo kljub stavkom v rudnikih in kljub temu, da so rudniški podjetniki omejili sami delo v rudnikih z izgovorom, da primanjkujejo železniški vozovi.

Tudi rudarji na polju trdega premoga so letos producirali tri miljone ton premoga več kot lani.

Klub temu pa primanjkuje premog.

Kdor je pravičen, mora reči, če premog res primanjkuje, tedaj ne zadene najmanjša krivda rudarjev, kajti rudarji so 28. avgusta t. l. producirali več premoga kot lani. Ako je premog izginil s trga za ljudske potrebe, tedaj je iskati prave krive drugie.

Semintje so se slišali glasovi, da gredo letos izredno velike množine premoga v tujezemstvo. Ponekod leži premog v železniških vozovih in špekulantje ga drže proč od trga, da ga prodajo tistem, ki zanj ponudi višjo ceno.

Rudarji so torej trdo delali in producirali več premoga kot lani. Če postoji pomanjkanje, tedaj je iskati krive med tistimi ljudmi, ki so monopolizirali distribucijo premoga. To pa niso siromašni rudarji, ampak so bogati kapitalisti.

Večna sodnijska prspoved. — Med ljudstvom se sliši često govorica, da nobena postava ni veljavna čez sto let. Ljudstvo hoče s tem povedati, da je vsaka postava spremenjena, preden mine sto let. Ali v Kansusu se je našel sodnik, ki verjame, da ostane Allenov industrijalni zakon večen, kar dokazuje njegova sodnijska prepoved, ki jo je izdal proti rudarjem.

Sodnik A. J. Curran prepoveduje v svoji sodnijski prepovedi odbornikom 14. distrikta rudarske organizacije, da ne smejo odrediti rudarjev na stavko, pa naj bo vzrok kakršenkoli.

Kako je z izobrazbo? — V Pennsylvaniji je na deželi deset tisoč šol, ki imajo samo po eno sobo. To pomeni, da en sam učitelj podučuje vse razrede — od prvega pa osmega. Kakšen je poduk v taki šoli, si lahko vsakdo napravi sodbo, ki je kdaj v svojem življenju hodil v šolo. Državni superintendent za poduk je zdaj imenoval ravatelja, ki naj po več takih šol združi v enoto, kjer je mogoče ustvariti tako enoto.

Marsikdo poreče, ej to je samo na deželi, saj v Evropi tudi ni nič bolje na deželi.

Well, New York je dosti veliko mesto in menda je še samo London večji po številu prebivalcev. V tem New Yorku pa obiskuje 60,000 otrok šolo le del dneva. To pomeni, če so otroci dopoldne v šoli, ostanejo popoldne doma, ako pa gredo popoldne v šolo, pa ostanejo dopoldne doma. In zakaj pohajajo otroci tako v šolo? Za teh šestdeset tisoč otrok nimajo prostora v ljudskih šolah. Razmere niso nič bolje kot v Pennsylvaniji, čeprav je New York mesto, v katerega se steka trgovina vsega sveta.

Potovanje med starim krajem in Ameriko.

(iz urada amer. Rudečega križa, inf. odd.)

Jugoslovanski oddelek ameriškega Rudečega križa je izdal pred nedoljim časom širok pojasnila za one osebe, ki želijo dobiti svojce iz starega kraja v Zdr. države. Ta oddelek je dobil na međuradnem mestu tudi vzorce za priznanje izjave, katero mora poslati vsakdo, kdo želi dobiti kažo osebo iz starega kraja, dotični osebi v stari kraj. Vsakdo, kdo se je obrnil na jugoslovanski oddelek ameriškega Rudečega križa za pojasnilo glede potovanja iz starega kraja v Ameriko, je dobil po dve taki izjavi, katero naj izpolni. Pri tem naj se oziroma sledi navodila:

Vsakdo naj izpolni pravilno te izjave (affidavit), podpiše predjavnim notarjem in notarjev podpis naj da potrditi od okrajnega pisarja (County Clerk). Neto naj poslige obe te dve izjavi v starodomovino dotični osebi, ki jo hoče dobiti sem. Ena tako izjave mora pokazati ameriškemu konzulatu in z drugo se pa izkaže pred priseljenskim oblastim v pristanišču, kjer se izkrene.

Kar se tiče slične zaprisene izjave v slovenčini, ki naj jo potrdi jugoslovanski konzulat in kaj naj olaška strankam, da dobijo potni list od svoje domače oblasti, jugoslovanski konzulat načrtuje, da ni neobhodno potrebna takva zaprisena izjave in da sadoste navadno pismo, iz katerega naj bo razvidno, da je oseba, ki zahteva potni list, dobila povabilo iz Zdr. držav, da naj odpotuje. Mladoletni otroci, t. j. otroci pod 16. letom starosti, ne dobijo dovoljenja potovati brez zadostnega spremstva.

Kdor hoče dobiti kako osebo iz zasedenega ozemlja, mora izpolniti tako izjavo in jo predložiti v potrdilo italijanskemu konzulatu. Taka izjave se imenuje v italijanskem jeziku "Atto di Richiamo" in se dobi pri italijanskem konzulatu, pri inozemskem oddelek kake večje banke, pri raznih agentih, ki prodajajo parobrodne liste in tudi pri nekaterih javnih notarjih.

Vsaka oseba, ki hoče potovati iz Jugoslavije v Ameriko, mora posebno iti pred ameriški konzulat, da dobi potrebno potrdilo na potni list. V Jugoslaviji se nahaja ameriški konzulat v Belgradu in pred kastrom je bil ustanovljen tudi v Zagrebu. Omi, ki so v začetnem ozemlju, se morajo obrniti na ameriški konzulat v Trstu.

Ameriški konzul ne vidira potnega lista — dokler ni mir potrijen — onim osebam, ki so bili za časa vojne v avstro-ogrski armadi.

Jugoslovansko ministrstvo za notranje zadeve je izdalo glede potovanja v Ameriko naslednje odredbe:

Vraka oseba, ki želi potovati v Ameriko, mora imeti potni list, na katerem mora biti doka dotične osebe in pečat občine, ki ji dovoljuje potovanje v Ameriko. En potni list je veljavven za celo družino, namreč za očeta in mater, za moža in ženo ter otroke močkega spola ki niso stari nad 16 let in ženskega spola 21 let. Radi vidiranja potnega lista morajo stranke osebno priti v ameriški konzulat, razen otrok, ki so niso stari 16 oziroma 21 let, ki so navedeni v potnem listu s starši. Razun tega morajo imeti oseba, ki potuje v Ameriko, tudi spričevalo policijske oblasti, s svojim obnašanjem. Moški morajo imeti še poleg tega spričevalo policijske oblasti o svoji vojaški službi, to je, ali so služili v srbski armadi ali gateri drugi zvezniški ali pa v avstro-ogrski. Vsaka oseba mora poleg tega izročiti ameriškemu konzulatu eno sliko. Katero konzulat brani v svojem arhivu. Ameriški konzulat zahteva za vidiranje potnega lista deset dolarijev pristojbine, katera vsota se lahko plača v dinarjih po dnevnem kurzu. Vsakdo pa mora dati vidirati svoj potni list od konzulatov vseh očnih držav, s katerimi potuje do svojega cilja.

Jugoslovansko finančno ministrstvo je izdal odlok, da vse poslanstva, konzulati in politične oblasti v Jugoslaviji zahtevajo od teh državianov za vidiranje potnega lista isto pristojbino in v tem je male praski prednost, katera so se vsaj navi-

pristojbino in v kaki denarni vrednosti jo santevajo tuje občini v Jugoslaviji.

Inozemski poslanstva, konzulati in misije v Jugoslaviji zahtevajo za vidiranje potnega lista naslednje pristojbine: Češko-slovensko poslanstvo 21 dinarjev; poljsko poslanstvo 50 dinarjev; italijansko poslanstvo 30 dinarjev; rumunsko poslanstvo 10 dinarjev; francoski konzulat 10 frankov; svetarski konzulat (nem. za prehod) 5 živ. frankov; madžarska delegacija 31 dinarjev; belgijsko poslanstvo 10 frankov; konzulat Zdr. držav 10 dinarjev.

Kako sedlo malikovali denarne možnosti o moži delavstvu, nam dokažejo dnevní tekoci dohodki. Po dnevnih delih trde izkušnje so nam dala resnične glavno preizkušnje, draginje, stavke, je pole ne demokracija in poleg so ne je vse to zeleni z brezposelnostjo. Ako ta zeleni ne bo ponujila, da bi pridela delavščaka politična stranka na krmilo, potem ne la ponizno uboga in strada, delavce, ki nadaljuje žiri leta.

Slovenški delavec ne pozabi na vsej dan, da ima moč, da je pridobil z vellim listkom vse, prav vse, kar mu dosegel s stavkami. Spomni se, kaj so te izrazili oboroženi berki, kot kača divjo zver, ko si se navlčil aman prosicati in molečovati v maju včasih koz krmu, katera so ti vse eti parašti odstranili.

Na 13. septembra t. l. se je smrtna potresnil v tukajnjem premoščaju rojak Frank Blamota, star 52 let, doma iz Križke tare v Dolenskem. Nad njim se je utrgal tamši veliki kamenski poslišek in ga na mestu ubila.

V starem kraju zapušča ženo in šest otrok, kaj ima kakšne sorodnike v Ameriki ni znano.

V imenu vseh tukaj nascenjenih Slovencev se najprej zahvaljuje najboljšem gosprom, namreč na Mike Perchanovi, ge. Jasen House in ge. Gay Mayers za krasne venice, ki so jih položile na krato ponovnegačno rojaku, in poslišek na vsej včasih in vsej dan.

Pokojnik je bil član tukajnjih organizacij U. M. W. of America, podružnici št. 4163, kateri član je se udeležil pogreba in položil krasne venice na krato ponovnegačno rojaku, in poslišek na vsej včasih in vsej dan.

Pokojnik je bil član pokopališča v Kingoville W. Va.

Bodi mu lahka zemlja. Dokončal je svoje trepljenje in preje piščalo na svoji trud, kakovinu nudi sedanjem državnem sistemu, ki takoj nasebini tudi ni ostal premog pričakovanju. Mogoče pa zanje lejši dan, ko bo tud premogar priporočan kot clovek Marsik.

Chicago, Ill. — Kot delegat konvencije JSKJ mudro se v Chicago moram priznati, da so tukajni rojaki nam delegatom nesklonjeni in ujedni. To menijo v resnicu zelo veliko in kot vseh velikih mestih pa tudi tukaj.

Pokojnik je bil pokopan po kolidorom obredu na pokopališču v Kingoville W. Va.

Bodi mu lahka zemlja. Dokončal je svoje trepljenje in preje piščalo na svoji trud, kakovinu nudi sedanjem državnem sistemu, ki takoj nasebini tudi ni ostal premog pričakovanju. Mogoče pa zanje lejši dan, ko bo tud premogar priporočan kot clovek Marsik.

Na zadnjem redni seji društva "Slovenec" št. 68 izsekam najprej zahvaljuje zahvaljuje britansko društvo "Slovenec" št. 16, ki je izkazalo našemu pokojnemu članu zadnjo čast in udeležilo pogreba z lastno.

Pokojnik zapovede tukaj žaludečo soprog in nekje v Pensavljiju dve brata.

Na zadnjem redni seji društva "Slovenec" št. 68 SNPJ je bilo sklenjeno, da se prosti pristopnični v društveno blagajno vse nove pristopnični člani, ki pristopijo v tukajnjih treh mestih. V tukajnjih nasebinih je se veliko rojakov, ki niso člani SNPJ in v zadnjem času je prislo že veliko rojakov iz stare domovine, ki tudi niso člani nobene slovenske podporno organizacije.

Apeliram na vse rojake, pristopite k našemu društву, ki prigada k našemu slovenski podporno organizaciji za rojake, je lahko pomagamo.

Prijatelji, s samim zabavljanjem in kričanjem, ne bomo dosegli nicensar. Največ takih "zavednih" delavcev je onih, ki ne čitajo delavščikov listov in ki kupujejo edino vseležniške liste, iz katerih potem zajemajo vso svojo moč.

Ako jih pa kateri opomin, zakaj se ne naroči na pravi delavščik list, pa odgovori "jaz čitam angleške liste". — Katarine Krajnec.

Sploh bi že bil skrajni čas, da bicene življenski potreboščinam pričele padati. Sicer že slišimo nekako zvonenje, da cene padajo. Toda nevem kje? Za delavca dosegajo tukaj naprej.

Tudi premog je tukaj je zelo drag. Tona stane od \$13.50 dalje in ga je že pričelo primanjkovati. Sploh je tukaj draginja tudi v najboljnejšem evetju, kot sploh povsod, in nevem, keda bo dosegel.

Delavci, kmalu pride čas, ko lahko pomagamo, da bo draginja prej dosegla v padla. 2. novembra se vršijo važne volitve in ne smemo pozabiti, da se z glasovanjem lahko pomaga največ, da se odprevijo razni oderuh in vleprofitari. Pri vsem tem, je pa žalostno, da nekateri se ne zavdujajo tega in se pravijo, "o jaz se ne vlikam v nobeno politiko, jaz ne bom želil voliti kaj me vse to brija to je preučen zame."

Prijatelji, s samim zabavljanjem in kričanjem, ne bomo dosegli nicensar. Največ takih "zavednih" delavcev je onih, ki ne čitajo delavščikov listov in ki kupujejo edino vseležniške liste, iz katerih potem zajemajo vso svojo moč.

Rodili so se in zrasli v Dumdrudu. Njihove matere so jih dožile na svoje lastne stroške; vsekar, kar so bile brez težav in velikega truda, predno so se naučili dela takoj da prvi zna orati in sejati, drugi tkati, tretji je zidar, četrtri kovač in celo najslabši med njimi z nečim pridobiva kruh.

Klub temu in med jokom in preklinjanjem so potrjeni v vojski. Obledeno jih v rdeče in posledje na javne stroške dva tisoč milij daleč ali recimo samo v južno Španijo. Tam jih nastanijo in načiščuje brez dela.

Istočasno je izbranih trideset francoskih kmetov in rokodelcev v francoskem Dumdrudu in poslanik v južno Španijo. Končno prideta obe partiji v dotiko. Trideset stoji način proti tridesetim in vse druge puške v ro

Inozemstvo.

Tročki pravi, da bo treba poniti način na Varšavo.

Riga, 23. sept. — Moskovska "Pravda" je prinesla članek Leona Tročka, vojnega komisarja sovjetske vlade, ki se deloma glasuje.

"Nikdar nismo misili osvojiti Poljsko in tega ne mislimo niti danes. Naša invazija Poljske je bila izvršena le zaradi tega, da prisilimo poljske junkerje na sru. Poljska naj ima svoje pravice meje in svojo neodvisnost, mi pa hočemo mir."

Ko je predsednik Pišudski postal delegat v Rigo, je istočasno rekel, pred časnikarji, da se mir ne morevskljeni s sovjetsko Rusijo, dokler ni uničena njena življenska sila, to je nasa rdeča armada. Ta izjava glavarja buržoazije Poljske pomeni, da poljska vlada govorji o miru le zato, da pomiri svoje delavec in vojake, v resnici pa hoče nadaljevati vojno. Lahko se reče, da Pišudski ne misli takor kakor govorji, kajti on ni kot Aleksander Kerešček, ali se da Pišudski izraža mnenje gospodarjev Poljske, kadar govoriti o miru.

Kdor posluša govorjenje Pišudskega in drugih poljskih imperalistov, bi mislil, da nas je Poljska premagala. Kdaj in kje?

Rezultat naše kampanje na Poljskem je sledeči: Naše rdeča divizije so se na svojem ogrevittem pohodu proti Varšavi neizgubno razprostreli, oddaljile od svojih oporišč in pri tem so oslabile zvezodo med sabo, vsled česar so se izpostavile udarcu sovražnika. Ko so naše čete naleteli na koncentrirano poljsko armoado pred Varšavo, so se umaknile. To je bila seveda velika nezgoda, ki pa ni nič novega v velikih vojaških kampanjah. Naša fronta se je pomaknila proti zapadu 500 do 600 vrst (330 do 396 milij), medtem ko se je pomaknila nazaj le 200 vrst (132 milij). Ukrajina in Bela Rusija sta podiščeni sovražnika in Litva je bila osvobojena. Poljaki so se že izčrpali v njihovem protisutu, toda naše čete se koncentrirajo v novih postojankah, pojačane z novimi, neizčrpljivimi vojaškimi silami; kar smo izgubili topov in drugega materijala, smo ga že nadomestili. Naši častniki in civilni komisari zdaj posmaja sovražnika in njegov teren ter vedo za pot, ki drže v Varšavo. Ruska frontna črta je danes 400 vrst dalje od Moskve in bližje Varšave kot je bila ob času, ko so Poljaki vzelci Kijev. Sovjetska Rusija je zavala Poljski mogočen udarec in je sposobna zavdati drugega, ki bo bolj močan, kot je bil prvi, ako bo treba. Mi smo močnejši kot smo bili kdaj poprej in naša sila raste vsako uro."

Leygues, novi ministrski predsednik v Franciji.

Pariz, 24. sept. — George Leygues je dobil mandat od predsednika Milleranda, da sestavi novo ministrstvo. Leygues je bil minister mornarice v Clemenceaujevi vladi.

Po mehiškansko,

Mexico City, Mehika, 23. sept.

General Francisco Mugica, ki je pri zadnjih volitvah kandidiral za guvernerja v državi Michoacan, a je propadel, je danes s četjo oboroženih mož osvojil guvernersko palačo in organiziral svojo vlado.

D'Annunzio se je progazil za ministrskega predsednika.

Pariz, 24. sept. — Iz Milana javljajo, da je d'Annunzio samega sebe imenoval za ministrskega predsednika in ministra zunanjih stvari v novi vladi na Reki.

Millerand izvoljen predsednikom Francije.

Pariz, 24. sept. — Aleksander Millerand, ki je bil od zadnjega februarja ministrski predsednik, je bil včeraj izvoljen predsednikom francoske republike. Dobil 695 glasov. Vseh glasov v narodni skupščini (zbornica in senat), ki se je sede v Versaillesu, je bilo 892. Gustave Delroy, socialist, je prejel 69 glasov, dvajset glasov je bilo razdeljenih med druge kandidate in 108 glasovnic je bilo praznih.

Millerand je enačiti predsednik Francije. Rojen je bil leta 1859 v Parizu in leta 1885 je bil prvič iz-

voljen v parlament kot radikalni socialist. Stiri leta pozneje je postal v vlado in socialisti so ga izključili iz svoje srede. Med vojno je bil vojni minister v Vivianijevem kabinetu. Ko je Clemenceau propadel pri zadnjih predsedniških volitvah, je Millerand postal njegov naslednik, ki je pa do pike nadaljeval Clemenceaujevo politiko.

Korški župan je boljši.
London, 24. sept. — Sinfajnovski župan MacSwiney iz Corka, ki je danes nastopil 43. dan svoje glasovne stavke, se počuti bolje. Irška liga za samoodločevanje, ki izdaja dnevne bulete in o njegovem položaju, pravi, da je ponental glavobol, ki ga je mučil zadnja dva dni in jutnik se nahaja pri polni zavesti.

Terorizem na Irskem se nadaljuje.

Duhlin, Irsko, 24. sept. — Anglijski črnorjavci (policisti) nadaljujejo s terorjem. V Milltown-Malbayu so ubili tri moške in požgali sedem hiš; v Lehinchu so vpečili šest hiš, v Enniskymonu pa pet. Prebivalci teh krajev so pobegnili na odprto polje.

Protikidovski pogromi v Galiciji.

London, 24. sept. — Iz Kovna poročajo, da so Poljaki in šovinski Ukrajinci ubili 200 židov v reokupiranih krajih vzhodne Galicije.

Velika stavka v bombaški industriji na Angleškem.

Manchester, Anglija, 24. sept. — V pondeljek je zastavalo v Oldhamu 30.000 delavcev v bombaških predilnicah. Približno 200 tvornic podča. Stavka je nastala vsled spornih mezdnih odnosov med delavec in delavkami.

Ameriški pomorski nadzorujejo volitve v Nikaragvi.

San Salvador, Salvador, 23. sept. — Vsele ostrega strankarskega boja pri predsedniških volitvah v Nikaragvi so bili napredni pomorski Združeni državi, da stražijo voline prostore. To se je zgodilo.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

Ameriški parnik pripeljal muničijo Vrangiu.

Sebastopol, 23. sept. — Ameriški parnik "Faraby" je danes priplul v tukajšnjo luko z veliko zalogo streličev za Vrangovo armoado. Parnik je odplovil iz New Yorka 21. avgusta.

POTOP.

Zgodovinski
— roman —

Spisal H. Sienkiewicz.—Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Ona mi ne verjamata", je pomisil knez ter se čutil nekako razčajljenega. Sicer je ne očitno pokazal, vendar ga je to zboldio v duši. Bil pa je tega mnenja, da je to razčajljenje, ako kdo ne verjame Radzivilom, a to celo takrat, kadar lažejo.

"Peterson mi je dejal," nadaljuje po kratkem molčanju, "da mi hočete posoditi svoj denar. Jaz denar rad vzamem, kajti gotov denar bi mi sedaj zelo dobro došel. Po končani vojni vam denar vrnem, ali pa vam dam par vasi in zastavo."

Na to se obrne knez k Alenki.

"Oprostite, gospodična, da govoriva v vaši navzočnosti o takih resnih rečeh. Ta razgovor je kaj nepriličen, toda sedaj so nastali taki časi, da na ideje skoraj več ne moremo mislit."

Bilevičeva jaje pobesila oči, prijela s prsti za oblike in se vitezu nežno priklonila, rekla pa ni nicesar. Med tem pa je mečnik koval v glavi grozno nepriličen načrt, kateri pa je smatral za ne-nadavno ostroumen.

"Jaz z deklico zbežim, a denarja ne posodim," si je mislil.

Na to se je odkašnil, in pogladil si nekoliko latce, in dejal:

"Meni bo zelo prijetno, ako vam ustrezem, sveti knez. Toda jaz še nisem vsega povedal Petersonu, kajti jaz imam še pol lonce zlatov, ki pa so zakopani posebej, da bi v slučaju, kaj bi prišel ob jedne, ne izgubil vsega svojega premoženja. Razun tega so tam zakopani tudi nove Bilevičeve, toda to mesto je znano le njej sami, oni človek pa, ki jih je zskopal, je umri. Ako dovolite, sveti knez, da greva tječaj oba, pa morda vse pripeljeva."

"Kako to! Saj mi je Peterson povedal, da ste že poslali služabnike, in ker so oni odšli, torej morajo tudi vedeti, kje leži denar."

"Toda o cekinah ne ve ničesar razum uje same."

"A vendar morajo biti zakopani na kakem posebnem mestu, katero se lahko naznači z besedami ali na papirju."

"Besede so kakor veter", odvrne mečnik, "na črto na papirju pa se služabniki ne razumejo. Oba greva tje in konec je besed."

"Za Boga! Vi morate vendar dobro poznati svoj sadnik, torej pojrite sami. Čemu naj gre tječaj gospodična?"

"Sam ne grem!" reče odločeno mečnik.

Bogoslav ga v drugič bistro pogleda, na to se popravi na sedežu ter s trsom, ki ga je držal v roki, jame opletati po škrnjih.

"Nu, dobro, pojdi," reče "toda jaz vama dam oddelok konjice, ki vas spremi tječaj in nazaj."

"Ni nama treba nobenih vojakov. Sama pojdeva tječaj in sama se vrneva. Tam je naš kraj, ondje nama ne grozi nevarnost."

"Kot gospodar, ki ima skrb za blagor svojih gostov, ne morem dovoliti, da bi gospodična Aleksandra potovala brez bojnega spremstva, torej izbiranje, gospod: ali greste sami, ali pa oba s spremstvom."

Mečnik je zapazil, da se ujel v lastno mrežo, in to ga je tako razjezilo, da je pozabil na vso previdnost in zakričal:

"Sedaj pa izberite vi, sveti knez; ali greva midva oba, ali pa vam ne dam denarja."

Bilevičeva je pogledala starca, toda mečnik je že zardej ter jel asfalti. Bili je sicer že po naravi kaj previden človek ter se je rad posvetoval, predno se je česa lojal: toda kadar se je zadeva tikačča Bilevičev, pa se je držalo, zakadil v vsega bodisi še najmočnejšega sovražnika.

Tako tudi sedaj. Poseljel je z roko na levo stran, zaščenjal s sabljo, ter jel kričati na vse glas:

"Kakšna suženjstvo je to? Vi hočete strahovati svobodnega državljanja ter teptati postave z nogami!"

Bogoslav ga je oprij s hrbotom ob naslonjač samo pozorno gledal. Ni pa pokazal svoje jeze: samo njegov pogled je postal vsak hip mrzljiv, in njegov trs je čimdalje urneje padal po škrnjih. Ko bi ga bil mečnik bolje poznal, bi bil spoznal, da se izpostavlja v grozno nevarnost.

Toda žal, on ni poznal kneza in zaselepijen od jeze je zamoliklo kričal:

"Svetli knez, ne hlinite se dalje ondi, kjer vas poznamo. Znajte pa, da vas niti švedski kralj, niti izborni knez, s katerimi se vi borite zoper domovino, niti vase knejje dostenjanstvo ne reši sodbe, in sablje plemiščev vas nauči vijudnost."

Po teh besedah vstane Bogoslav, zlomi trs s svojimi železimi rokami, vrže mečniku pod noge, in reče z zamolikim glasom:

"Tu imate vaše pravice," vaše sodnike, vaše privilegie!"

"Kakšno nasilje!" zakriči mečnik.

"Molič, plemič!" zarožni knez, "sicer te strem v prah!"

Po teh besedah stopi k njemu, da bi ga posabil in troščil ob steno.

"Kaj hočeta učiniti, sveti knez?" reče Bilevičeva ter stopi med mečnika in kneza.

Poslednji obstane. Med tem pa je stala tu ona podoba jezni Minervi, z razpljenim licem in izkrcimi se očmi. Prsi se jo visoko dvigale, toda ona je tudi v tem položaju bila tako zala, da se je Bogoslav nehotje vstavil.

"Oprostite mi!" je dejal po kratkem molčanju. "Moja duša je tako prenapolnjena s skrbjo in žalostjo, da se ne morem več premagati."

Po teh besedah odide iz sobe.

Bilevičeva jame vihteti roke, mečnik pa se že nekaj časa pograbi za lase ter bolestno zakriči:

"Gospod, kaj sem napravil? Pokvaril sem vse, vrok sem twojemu poginu."

Knez se ni pokazal ves dan in celo obedovala sta saka s Sakovičem.

Razburjen do dna duše, ni mogel misliti tako jasno, kakor navadno. Kuhala ga je vročina. Bila je to nekaka napoved hude vročinske bolezni, katera se ga je hotela polasti s tako močjo, da je popolnoma otrpnil ob času njenih napadov, da so ga morali drgniti. Toda on je pripovedal v tem hipu to svoje stanje nenasadni moči ljubezni ter prišel do sklepa, da mora pomiriti, ali pa umri.

Med tem je povedal Sakovič ves svoj razgovor z mečnikom. Nadaljeval je takole:

"Toda, vrag ga poberi, kaj se godi z menoj?" je dodal. "Jaz ves gorim med tem ko mi gomane po hrbitu mravljinici. Kaj takega se mi se ni pripetilo..."

"A vse to radi tega, ker ste vi prevelik strmežnjive! Ha! ha! ha!"

"Ti si bedah, Sakovič!"

"Prav!"

"Tvoje ostroge so mi potrebne!"

"Vzemite, sveti knez, plunko ter pojrite pod okno Bilevičeve, in nemara vam mečnik poča pest. Pfui, vrag vsemi to! Takšen molodec je naš Bogoslav Radzivil!"

"Be-dak!"

"Prav! Že vidim, da se, sveti knez, začenjate razgovarjati sami s seboj in da si pravite resnico v oči. Pogumneje! Pogumneje! Na-me prosim ne obračati pozornosti!"

"Čuj, Sakovič, ako si drzne moj Kastor preveč zaupnosti, in ako se hoče igrati z menoj, pa ga sunem z nogi v rebra in taka usoda utegne tudi tebe doleteti."

Sakovič skoči urno na ravne noge in navidezno razjarjen, jame tako dobro oponašati mečnika, da bi se bil vsak, kdor ga ni videl, lahko zmotil v očebi.

"Kakšno suženjstvo je to? Vi hočete strahovati svobodnega državljanja ter teptati postave z nogami."

"Nehaj, nehaj!" reče knez razvnet. "Tam je branila Bilevičeva onega stareca, ti pa nimaš nikogar, da bi te branil."

"Ker je ono njega branila, pa je bilo treba vzeti njo pod svoje varstvo."

"Ne more biti drugače, tu morajo biti zraven kaki čari. Ko bi bil ti samo videl, lepo mogoč se je postavila za onega starca! Kar v glavi se mi vrti! Poglej, kako vroče imam roke! Ljubiti takšno dekleko, objemati jo in..."

"Imeti z njim potomstvo!" doda Sakovič.

"Da, da, pogodil si. Treba se je očeniti, vrag je vsemi!"

Sakovič postane resnoben.

"Na to vi, sveti knez, ne smete mislit."

"Ako bi mi to rekel ves pol Sakovičev, celo takrat bi jih ne poslušal."

"To znači, da se vi ne želite!"

"Ne, očividno so mi začarali, ne more biti drugače."

"A čemu, sveti knez, nočete postušati mojega sveta?"

"Ali se je mogoče ravnati po njem? Hej, vrag naj vname vse te sanje skupno z Bileviči, z vso Litvo, skupno s sodniki in Janom Kazimirom še povrh! Da, treba je ubogati... Dovolj! In jaz, bedak sem, bedak! Reci mi to, Sakovič, da sem bedak! Ali čuješ? Zapovedujem ti, da mi rečeš; bedak!"

"A jaz vas ne ubogam radi tega, ker ste vi sedaj Radzivil, ne pa kak propovednik. Toda govorite ste bolni, sveti knez, kajti jaz vas še nikdar nisem videl tako razburjenega."

"Da, to je resnica! Čutim nekaj, kakor bi me kdo zbadal z nožem v bok."

"Čudna stvar je to. Ako vam je ta deva res dala kako zelišč, se to gotovo ni zgodilo radi tega, kar ste mi sveti knez povedali, razvidno, kakor bi nameravala oba potihoma zbežati od tod."

"Zvezdogled mi je dejal, da ima na-me vpliv Saturn, na katrem se dviga v tem mesecu vročinska sopara."

"Poklonite se raje Jupiterju, kajti njemu se je posrečilo tudi brez poroke. Vse bo zopet dobro, samo ne govorite mi o venu..."

Osmanski starosta se nakrat udari ob čelo ter de:

"Čakajte, sveti knez... Čul sem o podobnem sinčaju v Prusiji..."

"Nu, kaj še, govoril!"

Toda Sakovič ni dolgo rekel ničesar, napisal se mu je lice zjasnilo in rekel je:

"Zahvalite, sveti knez, usodo, da vam je dala Sakovič za tovariša. Le ženite se, sveti knez, jaz pa bom vse drug, kar je za mene, revere, velika čast."

"Govori urneje, brez čale!"

"Poslušajte me! V Tlici živi neki Plaska, ki je bil svoje dni duhoven v Nevorahan, toda prestopil je od katoliške k luteranski veri, očenil se in se skrli v Prusiji, kjer branila sedaj z ribami. Ob svojem času si je celo škof Parčevski prizadel, da bi ga dobil nazaj na Žmodisko, kjer bi ga bili brkone položili na gromadno, toda izborni knez ni hotel oddati svojega enakeverja."

"Kaj je meni to mar? Ne biehetab!"

"Poslušajte, poslušajte, sveti knez... Ta Plaska vas zamore poročiti. Ker pa delo slabega mojstra ni stanovitno, za to je lahko rasparati to, kar on sešije. Razumite, sveti knez. Jaz vam dam prvi svoj blagoslov."

"Čuj me, Sakovič. Ti si moral očividno liki strašilo že z zombi vred priti na svet! Rabelju ne videš! Toda le mirem budi, dokler sem jaz živ, ti nisi las ne pade z glave. V takem slučaju..."

"Vi lahko slovensko ponudite Bilevičevi svojo roko in verjemit mi, da se vam ona ne upretra. Ona sta se upirala, ko se je hotel Radzivil okoriti s sinčajem; ko je pa sklenil, da se ženi, se ženi, ne mečnik sam imel ničesar zoper to! Vi jima morate samo reči, da vam nudita švedski kralj in izborni knez življensko kneginjo, radi tega se mora poroka izvršiti tajno, dokler ne bo sklenjen mir. Sicer pa lahko spiseta zakonsko pogodbo, kakor je vam ugodno, ker pogodbe ne bo priznala nobena cerkev. Nu, kaj pravite k temu?"

Novice iz Jugoslavije.

PROTI KRIVIČNEMU PRORAČUNU.

Slovensko klerikalno časopisje, ki je še pred kratkim na vse načine hvaililo in branilo vladu, v kateri je imel vodja klerikalne stranke dr. Korošec vplivno besedo, skuša sedaj oprati svoje stranske krvide popolnoma zavrgenega gospodarstva sploh. Ker so klerikale doma začutili, da bi mogel tak očiten greh, za katerega je njihova stranka v prvi vrsti soodgovorna, le preveč skrčevali njihovi stvari pred volitvami je dr. Korošec — zbolel. In sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, kakov da so oni pri vsem popolnoma nedolžni mesto da bi odkrito priznali, da so njihovi zastopniki že dve leti skozinsko podpirali politiko "zarade", to je politiko zvišanja draginje! Da je to resnica, to čuti vsi vredni. Sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, kakov da so oni pri vsem popolnoma nedolžni mesto da bi odkrito priznali, da so njihovi zastopniki že dve leti skozinsko podpirali politiko "zarade", to je politiko zvišanja draginje! Da je to resnica, to čuti vsi vredni. Sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, kakov da so oni pri vsem popolnoma nedolžni mesto da bi odkrito priznali, da so njihovi zastopniki že dve leti skozinsko podpirali politiko "zarade", to je politiko zvišanja draginje! Da je to resnica, to čuti vsi vredni. Sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, kakov da so oni pri vsem popolnoma nedolžni mesto da bi odkrito priznali, da so njihovi zastopniki že dve leti skozinsko podpirali politiko "zarade", to je politiko zvišanja draginje! Da je to resnica, to čuti vsi vredni. Sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, kakov da so oni pri vsem popolnoma nedolžni mesto da bi odkrito priznali, da so njihovi zastopniki že dve leti skozinsko podpirali politiko "zarade", to je politiko zvišanja draginje! Da je to resnica, to čuti vsi vredni. Sedaj se perejo klerikale na prav svoj način pred javnostjo. Razdraginja, ki jo je dr. Korošec začel prijeti z vzhodnega zeleniškega voznika, sedaj klerikalni lisi ožigosajo tako, k